
Kodeks postępowania administracyjnego

z dnia 14 czerwca 1960 r.
(tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1257)

Verwaltungsverfahrensgesetz

vom 14. Juni 1960
(konsolidierte Fassung, GBl. Jahrgang 2017,
Pos. 1257)

Kodeks postępowania administracyjnego

z dnia 14 czerwca 1960 r.

tekst jednolity z dnia 8 czerwca 2017 r.

(Dz.U. z 2017 r. poz. 1257)

Spis treści

Dział I. Przepisy ogólne	1–60
Rozdział 1. Zakres obowiązywania	1–5
Rozdział 2. Zasady ogólne	6–16
Rozdział 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne	17–18
Rozdział 4. Właściwość organów	19–23
Rozdział 5. Wyłączenie pracownika oraz organu	24–27a
Rozdział 6. Strona	28–34
Rozdział 7. Załatwianie spraw	35–38
Rozdział 8. Doręczenia	39–49b
Rozdział 9. Wezwania	50–56
Rozdział 10. Terminy	57–60
Dział II. Postępowanie	61–163g
Rozdział 1. Wszczęcie postępowania	61–66
Rozdział 2. Metryki, protokoły i adnotacje	66a–72
Rozdział 3. Udostępnianie akt	73–74
Rozdział 4. Dowody	75–88a
Rozdział 5. Rozprawa	89–96
Rozdział 5a. Mediacja	96a–96n
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	97–103
Rozdział 7. Decyzje	104–113
Rozdział 8. Ugoda	114–122
Rozdział 8a. Milczące załatwienie sprawy	122a–122g
Rozdział 9. Postanowienia	123–126

Verwaltungsverfahrensgesetz

vom 14. Juni 1960

konsolidierte Fassung vom 8. Juni 2017

(GBl. Jahrgang 2017, Pos. 1257)

Inhaltsübersicht

Teil I. Allgemeine Vorschriften	1–60
Abschnitt 1. Anwendungsbereich	1–5
Abschnitt 2. Allgemeine Grundsätze	6–16
Abschnitt 3. Höhere und oberste Behörden	17–18
Abschnitt 4. Zuständigkeit der Behörden	19–23
Abschnitt 5. Ausschluss des Mitarbeiters und der Behörde	24–27a
Abschnitt 6. Beteiligte	28–34
Abschnitt 7. Erledigung von Sachen	35–38
Abschnitt 8. Zustellungen	39–49b
Abschnitt 9. Ladungen	50–56
Abschnitt 10. Fristen	57–60
Teil II. Verfahren	61–163g
Abschnitt 1. Einleitung des Verfahrens	61–66
Abschnitt 2. Metadaten, Niederschriften und Vermerke	66a–72
Abschnitt 3. Akteneinsicht	73–74
Abschnitt 4. Beweismittel	75–88a
Abschnitt 5. Verhandlung	89–96
Abschnitt 5a. Mediation	96a–96n
Abschnitt 6. Aussetzung des Verfahrens	97–103
Abschnitt 7. Bescheide	104–113
Abschnitt 8. Vergleich	114–122
Abschnitt 8a. Stillschweigende Erledigung der Sache ...	122a–122g
Abschnitt 9. Beschlüsse	123–126

Rozdział 10. Odwołania	127–140
Rozdział 11. Zażalenia	141–144
Rozdział 12. Wznowienie postępowania	145–153
Rozdział 13. Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji	154–163a
Rozdział 14. Postępowanie uproszczone	163b–163g
Dział III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych	164–181
Dział IV. Udział prokuratora	182–189
Dział IVA. Administracyjne kary pieniężne	189a–189k
Dział V. (<i>uchylony</i>)	190–195
Dział VI. (<i>uchylony</i>)	196–216
Dział VII. Wydawanie zaświadczeń	217–220
Dział VIII. Skargi i wnioski	221–260
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	221–226
Rozdział 2. Skargi	227–240
Rozdział 3. Wnioski	241–247
Rozdział 4. Udział prasy i organizacji społecznych	248–252
Rozdział 5. Przyjmowanie skarg i wniosków	253–256
Rozdział 6. Nadzór i kontrola	257–260
Dział VIIIA. Europejska współpraca administracyjna	260a–260g
Dział IX. Opłaty i koszty postępowania	261–267
Dział X. Przepisy końcowe	268–269

Inhaltsübersicht

Abschnitt 10. Widersprüche	127–140
Abschnitt 11. Beschwerden	141–144
Abschnitt 12. Wiederaufgreifen des Verfahrens	145–153
Abschnitt 13. Aufhebung, Änderung und Feststellung der Nichtigkeit von Bescheiden	154–163a
Abschnitt 14. Vereinfachtes Verfahren	163b–163g
Teil III. Besondere Vorschriften in Sozialversicherungssachen	164–181
Teil IV. Teilnahme des Staatsanwalts	182–189
Teil IVA. Geldbußen	189a–189k
Teil V. (<i>weggefallen</i>)	190–195
Teil VI. (<i>weggefallen</i>)	196–216
Teil VII. Ausstellung von Bescheinigungen	217–220
Teil VIII. Beschwerden und Anträge	221–260
Abschnitt 1. Allgemeine Bestimmungen	221–226
Abschnitt 2. Beschwerden	227–240
Abschnitt 3. Anträge	241–247
Abschnitt 4. Beteiligung der Presse und gesellschaftlicher Organisationen	248–252
Abschnitt 5. Annahme von Beschwerden und Anträgen	253–256
Abschnitt 6. Aufsicht und Kontrolle	257–260
Teil VIIIA. Europäische Verwaltungszusammenarbeit	260a–260g
Teil IX. Gebühren und Verfahrenskosten	261–267
Teil X. Schlussvorschriften	268–269

Dział I. Przepisy ogólne

Rozdział 1. Zakres obowiązywania

Art. 1

Zakres regulacji

Kodeks postępowania administracyjnego normuje:

- 1) postępowanie przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco;
- 2) postępowanie przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1;
- 3) postępowanie w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2;
- 4) postępowanie w sprawach wydawania zaświadczeń;
- 5) nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu;
- 6) tryb europejskiej współpracy administracyjnej.

Art. 2

Rozszerzenie

Kodeks postępowania administracyjnego normuje ponadto postępowanie w sprawie skarg i wniosków (Dział VIII) przed organami państwowymi, organami jednostek samorządu terytorialnego oraz przed organami organizacji społecznych.

Art. 3

Wyłączenia

§ 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych;
- 2) spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768 i 935), z wyjątkiem przepisów działów IV, V i VIII.

§ 2. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się również do postępowania w sprawach:

- 1) (*uchylony*)
- 2) (*uchylony*)
- 3) (*uchylony*)
- 4) należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych,

o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 3. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się także do postępowania w sprawach wynikających z:

Teil I. Allgemeine Vorschriften

Abschnitt 1. Anwendungsbereich

Anwendungsbereich

Art. 1

Das Verwaltungsverfahrensgesetz gilt für:

- 1) das Verfahren vor Behörden in Einzelfällen, die in den Zuständigkeitsbereich dieser Behörden fallen und durch Bescheid entschieden oder stillschweigend erledigt werden;
- 2) das Verfahren vor anderen Staatsbehörden und vor anderen Rechtsträgern, wenn diese gemäß Rechtsvorschriften oder Vereinbarung für die in Ziffer 1 bezeichneten Sachen zuständig sind;
- 3) das Verfahren in Sachen über die Beilegung von Zuständigkeitsstreiten zwischen Organen von Gebietskörperschaften und Organen der Regierungsverwaltung sowie zwischen den in Ziffer 2 bezeichneten Behörden und Rechtsträgern;
- 4) das Verfahren über die Ausstellung von Bescheinigungen;
- 5) die Auferlegung oder Bemessung von Geldbußen oder die Gewährung von Ermäßigungen bei deren Entrichtung;
- 6) die europäische Zusammenarbeit der Behörden.

Fortsetzung

Art. 2

Das Verwaltungsverfahrensgesetz gilt außerdem für das Beschwerde- und Antragsverfahren (Teil VIII) vor Staatsbehörden, Organen von Gebietskörperschaften und Organen von gesellschaftlichen Organisationen.

Ausnahmen vom Anwendungsbereich

Art. 3

§ 1. Das Verwaltungsverfahrensgesetz gilt nicht für:

- 1) Verfahren nach dem Finanzstrafgesetzbuch;
- 2) Angelegenheiten, die in der Abgabenordnung vom 29. August 1997 (GBl. Jahrgang 2017, Pos. 201, 648, 768 und 935) geregelt sind, die Vorschriften der Teile IV, V und VIII ausgeschlossen.

§ 2. Das Verwaltungsverfahrensgesetz gilt ebenfalls nicht für Verfahren:

- 1) (*weggefallen*)
- 2) (*weggefallen*)
- 3) (*weggefallen*)
- 4) die im Zuständigkeitsbereich polnischer diplomatischer und konsularischer Auslandsvertretungen liegen,

soweit durch besondere Rechtsvorschrift nichts anderes geregelt ist.

§ 3. Das Verwaltungsverfahrensgesetz gilt ebenfalls nicht für Verfahren, die sich aus folgenden Umständen ergeben:

- 1) nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami państwowymi i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,
  - 2) podległości służbowej pracowników organów i jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1,
- o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 4. Do postępowania w sprawach wymienionych w § 1, 2 i 3 pkt 2 stosuje się jednak przepisy działu VIII.

§ 5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozciągnąć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w całości lub w części na postępowania w sprawach wymienionych w § 2.

Art. 4

Immunitet

Kodeks postępowania administracyjnego nie narusza szczególnych uprawnień wynikających z immunitetu dyplomatycznego i konsularnego oraz umów i zwyczajów międzynarodowych.

Art. 5

Pojęcie

§ 1. Jeżeli przepis prawa powołuje się ogólnie na przepisy o postępowaniu administracyjnym, rozumie się przez to przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. Ilekroć w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o:

- 1) kodeksie – rozumie się przez to Kodeks postępowania administracyjnego;
- 2) (*uchylony*)
- 3) organach administracji publicznej – rozumie się przez to ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej (zespolonej i niezespólonej), organy jednostek samorządu terytorialnego oraz organy i podmioty wymienione w art. 1 pkt 2;
- 4) ministrach – rozumie się przez to Prezesa i wiceprezesa Rady Ministrów pełniących funkcję ministra kierującego określonym działem administracji rządowej, ministrów kierujących określonym działem administracji rządowej, przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów, kierowników centralnych urzędów administracji rządowej podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów lub właściwego ministra, a także kierowników innych równorzędnych urzędów państwowych załatwiających sprawy, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 4;
- 5) organizacjach społecznych – rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne;

- 1) organisatorische Über- und Unterordnung in den Beziehungen zwischen Staatsbehörden und anderen staatlichen Organisationseinheiten;
  - 2) dienstliche Unterordnung von in Ziffer 1 bezeichneten Mitarbeitern von Organen und Organisationseinheiten,
- soweit durch besondere Rechtsvorschrift nichts anderes geregelt ist.

§ 4. Auf Verfahren in Sachen, die in den §§ 1, 2 und 3 Ziffer 2 genannt wurden, finden jedoch die Vorschriften von Teil VIII Anwendung.

§ 5. Der Ministerrat kann durch Verordnung einen Teil oder sämtliche Vorschriften des Verwaltungsverfahrensgesetzes auf Verfahren in den in § 2 genannten Sachen ausweiten.

Immunität

Das Verwaltungsverfahrensgesetz berührt nicht die besonderen Vorrechte, die sich aus der diplomatischen und konsularischen Immunität sowie aus völkerrechtlichen Verträgen und aus dem Völkergewohnheitsrecht ergeben.

Begriff

§ 1. Weist eine gesetzliche Vorschrift generell auf Vorschriften über das Verwaltungsverfahren hin, so sind darunter die Vorschriften des Verwaltungsverfahrensgesetzes zu verstehen.

§ 2. Im Sinne der Vorschriften des Verwaltungsverfahrensgesetzes bedeutet der Ausdruck:

- 1) Gesetz – das Verwaltungsverfahrensgesetz;
- 2) (*weggefallen*)
- 3) Behörden – Minister, zentrale Organe der Regierungsverwaltung, Woiwoden, in deren oder im eigenen Namen handelnde andere lokale Organe der Regierungsverwaltung (Fachverwaltung und allgemeine Verwaltung), Organe von Gebietskörperschaften sowie in Artikel 1 Ziffer 2 genannte Organe und Rechtsträger;
- 4) Minister – Ministerpräsident bzw. Vizeministerpräsident, die ein entsprechendes Ressort der Regierungsverwaltung leiten, Minister, die entsprechende Ressorts der Regierungsverwaltung leiten, Vorsitzende von Komitees, aus denen sich der Ministerrat zusammensetzt, Leiter zentraler Regierungsbehörden, die dem Ministerpräsidenten oder dem zuständigen Minister unterstellt oder untergeordnet sind, oder von ihnen beaufsichtigt werden, sowie Leiter anderer gleichgestellter Staatsämter, die sich mit den in Artikel 1 Ziffer 1 und 4 genannten Sachen befassen;
- 5) gesellschaftliche Organisationen – Arbeitnehmerorganisationen, berufsständische Körperschaften, genossenschaftliche und andere gesellschaftliche Organisationen;

Art. 4

Art. 5

- 6) organach jednostek samorządu terytorialnego – rozumie się przez to organy gminy, powiatu, województwa, związków gmin, związków powiatów, wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa oraz kierowników służb, inspekcji i straży działających w imieniu wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa, a ponadto samorządowe kolegia odwoławcze.

Rozdział 2. Zasady ogólne

Art. 6

Zasada praworządności

Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

Art. 7

Zasada prawdy obiektywnej

W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Art. 7a

Zasada rozstrzygnięcia wątpliwości interpretacyjnych

§ 1. Jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się:

- 1) jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w tym istotne interesy państwa, a w szczególności jego bezpieczeństwa, obronności lub porządku publicznego;
- 2) w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych.

Art. 7b

Zasada adekwatności, proporcjonalności

W toku postępowania organy administracji publicznej współdziałają ze sobą w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania, przy pomocy środków adekwatnych do charakteru, okoliczności i stopnia złożoności sprawy.

- 6) Organe von Gebietskörperschaften – Organe von Gemeinden, Kreisen, Woiwodschaften, Zusammenschlüssen von Gemeinden, Zusammenschlüssen von Kreisen, Gemeindevorsteher, Bürgermeister (Stadtpräsidenten), Landräte, Woiwodschaftsmarschälle sowie Leiter von verschiedenen Dienststellen, Aufsichtsbehörden und Ordnungsdiensten, die im Namen des Gemeindevorstehers, des Bürgermeisters (Stadtpräsidenten), des Landrats oder des Woiwodschaftsmarschalls tätig sind, sowie kommunale Widerspruchsbehörden.

Abschnitt 2. Allgemeine Grundsätze

Grundsatz der Rechtsstaatlichkeit

Behörden handeln gemäß den Rechtsvorschriften.

Art. 6

Grundsatz der objektiven Wahrheitsfindung

Während des Verfahrens wachen die Behörden über die Rechtsstaatlichkeit und unternehmen von Amts wegen oder auf Antrag der Beteiligten sämtliche Schritte, die notwendig sind, um den Sachverhalt genau aufzudecken und die Sache unter Berücksichtigung des gesellschaftlichen Interesses und des berechtigten Interesses der Bürger zu erledigen.

Art. 7

Grundsatz der Entscheidung von Auslegungszweifeln

§ 1. Ist das Auferlegen einer Pflicht oder die Beschränkung oder die Aufhebung einer Berechtigung Gegenstand des Verfahrens, und bestehen in der Sache Zweifel hinsichtlich des Inhalts der Rechtsnorm, so werden diese Zweifel zugunsten des Beteiligten entschieden, es sei denn, die strittigen Interessen der Beteiligten oder die Interessen Dritter, auf welche das Ergebnis des Verfahrens direkten Einfluss hat, stehen dem entgegen.

Art. 7a

§ 2. § 1 gilt nicht:

- 1) sofern dies durch ein wichtiges öffentliches Interesse begründet ist, darunter wesentliche Staatsinteressen, insbesondere die Sicherheit des Staates, seine Verteidigungsbereitschaft oder die öffentliche Ordnung;
- 2) in Personalangelegenheiten von Beamten und Berufssoldaten.

Verhältnismäßigkeitsgrundsatz, Grundsatz der Proportionalität

Während des Verfahrens arbeiten die Behörden insofern zusammen, als dies für die genaue Klärung der Sach- und Rechtslage notwendig ist, und berücksichtigen dabei das gesellschaftliche Interesse, das berechtigte Interesse der Bürger und die Effektivität des Verfahrens, wobei sie dabei Mittel benutzen, die dem Charakter, den Umständen und der Komplexität der Sache angemessen sind.

Art. 7b

Art. 8**Zasada pogłębiania zaufania**

§ 1. Organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania.

§ 2. Organy administracji publicznej bez uzasadnionej przyczyny nie odstępują od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym.

Art. 9**Zasada udzielania informacji**

Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Art. 10**Zasada wysłuchania stron**

§ 1. Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

§ 2. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepewetowaną szkodę materialną.

§ 3. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

Art. 11**Wyjaśnianie zasadności przesłanek**

Organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu.

Art. 12**Zasada szybkości i prostoty postępowania**

§ 1. Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

Grundsatz der Stärkung des Vertrauens

§ 1. Die Behörden führen das Verfahren auf eine Art und Weise, die das Vertrauen der Beteiligten zur öffentlichen Gewalt weckt, indem sie sich nach den Grundsätzen der Verhältnismäßigkeit, der Unparteilichkeit und der Gleichbehandlung richten.

§ 2. Die Behörden weichen unbegründet nicht von der gefestigten Praxis bei der Entscheidung von Sachen mit gleichem Sachverhalt und gleicher Rechtslage ab.

Informationsgrundsatz

Die Behörden sind verpflichtet, die Beteiligten angemessen und ausführlich über die Sach- und Rechtslage zu informieren, die auf die Feststellung ihrer Rechte und Pflichten, welche Gegenstand des Verwaltungsverfahrens sind, Einfluss haben können. Die Behörden wachen darüber, dass die Beteiligten und andere Teilnehmer des Verfahrens keinen Schaden wegen Unkenntnis des Rechts erleiden, und zu diesem Zweck erteilen sie diesen die notwendigen Erläuterungen und Hinweise.

Grundsatz des rechtlichen Gehörs

§ 1. Die Behörden sind verpflichtet, den Beteiligten die aktive Teilnahme auf jeder Etappe des Verfahrens zu sichern, und ihnen vor Erlass des Bescheids Gelegenheit zu geben, sich zu den gesammelten Beweisen und Materialien sowie den angemeldeten Verlangen zu äußern.

§ 2. Die Behörden können von dem in § 1 genannten Grundsatz nur dann abweichen, wenn die Erledigung der Sache aufgrund einer Gefahr für das menschliche Leben, die menschliche Gesundheit oder wegen eines drohenden unersetzlichen materiellen Schadens keine Verzögerung duldet.

§ 3. Die Behörde ist verpflichtet, in den Akten, in Form eines Vermerks, die Ursachen für die Nichteinhaltung des in § 1 genannten Grundsatzes anzugeben.

Erläuterung der Begründetheit der Voraussetzungen

Die Behörden haben den Beteiligten die Begründetheit der Voraussetzungen, nach denen sie sich bei der Erledigung der Sache richten, zu erläutern, um die Beteiligten auf diese Weise soweit möglich dazu zu bewegen, den Bescheid zu befolgen, ohne dass die Anwendung von Zwangsmitteln notwendig wird.

Grundsatz der Zügigkeit und der Einfachheit des Verfahrens

§ 1. Die Behörden sind gehalten, gründlich und zügig zu verfahren und zur Erledigung der Sachen möglichst einfache Mittel anzuwenden.

Art. 8

Art. 9

Art. 10

Art. 11

Art. 12

§ 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Art. 13**Zasada polubownego rozstrzygnięcia kwestii spornych**

§ 1. Organy administracji publicznej w sprawach, których charakter na to pozwala, dążą do polubownego rozstrzygnięcia kwestii spornych oraz ustalania praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania w należących do ich właściwości sprawach, w szczególności przez podejmowanie czynności:

- 1) skłaniających strony do zawarcia ugody, w sprawach, w których uczestniczą strony o spornych interesach;
- 2) niezbędnych do przeprowadzenia mediacji.

§ 2. Organy administracji publicznej podejmują wszystkie uzasadnione na danym etapie postępowania czynności umożliwiające przeprowadzenie mediacji lub zawarcie ugody, a w szczególności udzielają wyjaśnień o możliwościach i korzyściach polubownego załatwienia sprawy.

Art. 14**Zasada pisemności**

§ 1. Sprawy należy załatwiać w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 570), doręczanego środkami komunikacji elektronicznej.

§ 2. Sprawy mogą być załatwiane ustnie, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawny nie stoi temu na przeszkodzie. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

Art. 15**Zasada dwuinstancyjności**

Postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 16**Zasada trwałości decyzji**

§ 1. Decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub ustawach szczególnych.

§ 2. Decyzje mogą być zaskarżane do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych ustawach.

§ 2. Sachen, bei denen es nicht notwendig ist, Beweise, Informationen oder Erläuterungen zu sammeln, werden unverzüglich erledigt.

Grundsatz der gütlichen Streitbeilegung

§ 1. In Sachen, in denen es möglich ist, bemühen sich die Behörden, den Streit gütlich beizulegen und die Rechte und Pflichten, die Verfahrensgegenstand in den in ihren Zuständigkeitsbereich fallenden Sachen sind, festzulegen, insbesondere durch Vornahme von Handlungen:

- 1) die die Beteiligten zum Vergleichsabschluss bewegen – in Sachen, an denen Beteiligte mit strittigen Interessen teilnehmen;
- 2) die für die Mediation notwendig sind.

§ 2. Die Behörden unternehmen sämtliche Handlungen, die auf der gegebenen Etappe des Verfahrens begründet sind und die Durchführung der Mediation oder den Abschluss eines Vergleichs ermöglichen, und erläutern insbesondere die Möglichkeit und die Vorteile einer gütlichen Streitbeilegung.

Grundsatz der Schriftlichkeit

§ 1. Sachen werden schriftlich oder in Form eines elektronischen Dokuments im Sinne des Gesetzes über die Computerisierung von Rechtsträgern, die öffentliche Aufgaben wahrnehmen vom 17. Februar 2005 (GBl. Jahrgang 2017, Pos. 570), das mittels elektronischer Kommunikation zugestellt wird, erledigt.

§ 2. Sachen können mündlich erledigt werden, sofern das Interesse eines Beteiligten dafür spricht und soweit sich aus anderen Rechtsvorschriften nicht etwas anderes ergibt. Der Inhalt und die wesentlichen Motive einer solchen Erledigung der Sache werden den Akten als Niederschrift oder als vom Beteiligten unterzeichneter Vermerk beigelegt.

Grundsatz des zweistufigen Instanzenzuges

Das Verfahren ist zweistufig, soweit durch besondere Rechtsvorschrift nichts anderes geregelt ist.

Grundsatz der Beständigkeit von Bescheiden

§ 1. Bescheide, gegen die kein Widerspruch im verwaltungsrechtlichen Instanzenzug bzw. Antrag auf erneute Prüfung der Sache zusteht, sind endgültig. Die Aufhebung oder Abänderung solcher Bescheide, die Feststellung deren Nichtigkeit sowie das Wiederaufgreifen des Verfahrens können nur in Fällen erfolgen, die im Gesetz oder in besonderen Rechtsvorschriften vorgesehen sind.

§ 2. Bescheide können beim Verwaltungsgericht wegen ihrer Rechtswidrigkeit nach den Grundsätzen und auf Verfahrenswegen, die sich aus gesonderten Gesetzen ergeben, angefochten werden.

Art. 13

Art. 14

Art. 15

Art. 16

§ 3. Decyzje ostateczne, których nie można zaskarżyć do sądu, są prawomocne.

Rozdział 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne

Art. 17

Słowniczek

Organami wyższego stopnia w rozumieniu kodeksu są:

- 1) w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego – samorządowe kolegia odwoławcze, chyba że ustawy szczególne stanowią inaczej;
- 2) w stosunku do wojewodów – właściwi w sprawie ministrowie;
- 3) w stosunku do organów administracji publicznej innych niż określone w pkt 1 i 2 – odpowiednie organy nadrzędne lub właściwi ministrowie, a w razie ich braku – organy państwowe sprawujące nadzór nad ich działalnością;
- 4) w stosunku do organów organizacji społecznych – odpowiednie organy wyższego stopnia tych organizacji, a w razie ich braku – organ państwowy sprawujący nadzór nad ich działalnością.

Art. 18

Pojęcie

Organami naczelnymi w rozumieniu kodeksu są:

- 1) w stosunku do organów administracji rządowej, organów jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem samorządowych kolegiów odwoławczych, oraz organów państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych – Prezes Rady Ministrów lub właściwi ministrowie;
- 2) w stosunku do organów państwowych innych niż określone w pkt 1 – odpowiednie organy o ogólnokrajowym zasięgu działania;
- 3) w stosunku do organów organizacji społecznych – naczelne organy tych organizacji, a w razie braku takiego organu – Prezes Rady Ministrów lub właściwi ministrowie sprawujący zwierzchni nadzór nad ich działalnością.

Rozdział 4. Właściwość organów

Art. 19

Przestrzeganie właściwości

Organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej.

Art. 20

Właściwość rzeczowa

Właściwość rzeczową organu administracji publicznej ustala się według przepisów o zakresie jego działania.

§3. Endgültige Bescheide, die nicht vor Gericht angefochten werden können, sind rechtskräftig.

Abschnitt 3. Höhere und oberste Behörden

Begriffserklärung

Höhere Behörden im Sinne des Gesetzes sind:

- 1) für Organe von Gebietskörperschaften – kommunale Widerspruchsbehörden, soweit sich aus besonderen Gesetzen nichts anderes ergibt;
- 2) für Woiwoden – die in der Sache zuständigen Minister;
- 3) für andere als die in den Ziffern 1 und 2 bezeichneten Behörden – die entsprechenden höheren Behörden oder die zuständigen Minister, und falls diese fehlen – die Staatsbehörden, die ihre Tätigkeit beaufsichtigen;
- 4) für Organe von gesellschaftlichen Organisationen – die entsprechenden höheren Organe dieser Organisationen, und falls diese fehlen – die Staatsbehörde, die ihre Tätigkeit beaufsichtigt.

Art. 17

Begriff

Oberste Behörden im Sinne des Gesetzes sind:

- 1) für Organe der Regierungsverwaltung, Organe von Gebietskörperschaften, ausgenommen kommunale Widerspruchsbehörden, sowie für Staatsbehörden und Organe von kommunalen Organisationseinheiten – der Ministerpräsident oder die zuständigen Minister;
- 2) für andere als die in Ziffer 1 bezeichneten Staatsbehörden – die entsprechenden Behörden mit landesweiter Reichweite;
- 3) für Organe von gesellschaftlichen Organisationen – die entsprechenden obersten Organe dieser Organisationen, und falls diese fehlen – der Ministerpräsident oder die zuständigen Minister, die die Obergaufsicht über deren Tätigkeit ausüben.

Art. 18

Abschnitt 4. Zuständigkeit der Behörden

Entsprechende Zuständigkeit

Die Behörden wachen über ihre sachliche und örtliche Zuständigkeit von Amts wegen.

Art. 19

Sachliche Zuständigkeit

Die sachliche Zuständigkeit einer Behörde wird gemäß den Vorschriften bezüglich ihres Tätigkeitsumfangs festgelegt.

Art. 20